

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. XIV. De libera collatione Beneficiorum quoad inferiores collatores

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

fidantibus conceditur perita alternativa sex mensium discretorum ad conferenda Beneficia, quæ ad liberam ipsorum dumtaxat, & ab aliis independentem dispositionem pertinent ita ut scilicet Januarius pertineat ad Summum Pontificem, Februarius ad Episcopum, Martius ad Pontificem, Aprilis ad Episcopum, & sic alternative quoad reliquos menses. Super hanc regulam fusè scripsit Hieronymus Gonz. in præclaro opere, quod inscripsit ad regulam octavam Cancellariæ, quia hæc regula olim erat octava, sed postea per additionem ejus, quæ modo tertia est, factam à Greg. XV. evasit nona.

17. Fusior harum omnium regularum explicatio peti potest à citatis Authoribus. Sunt, & quædam aliæ in specialibus aliquorum Pontificum Constitutionibus reservationes statutz, quæ videri possunt apud Castrop. in cit. *disp.* 2. p' 24.

T I T. XIV.

De libera collatione Beneficiorum quoad inferiores collatores.

I. **I**Nfra Summum Pontificem primus Beneficiorum collator de Jure communi est Legatus Pontificius; non tamen omnis sed solum Cardinalis qui Legatus à latere dicitur: Lega-

ti enim Nuncii, & Legati nati, quantumcumque plenam Legationem obtineant, ex ipsius legationis munere nullam habent conferendi beneficia potestatem, nisi aliunde eis specialiter committatur, ex *cap. 1. de Off. Leg. in 6.* At Legatus à latere potestatem habet ad omnia beneficia in sua provincia vacantia, quæ Ordinarius conferre potest, cum eoque concurrat, & datur locus præventioni, eo proportionaliter modo, quo supra dictum est Papam concurrere cum Ordinario: quidquid sit utrum idem Legatus possit etiam ea beneficia conferre, quæ vacare contingat in mensibus Ordinarii alternativa gaudentis, de quo est quæstio inter Authores, circa quam videri potest Garz. *p. 5. de benef. cap. 3. a. n. 45.*

2. Ea Legati à Latere potestas extenditur quoque ad ea suæ Provinciæ beneficia, quæ ad Sedem Apostolicam sint devoluta, ut colligitur ex *c. Venerabilis 37. de Præb. & tradit Gloss. in c. 1. de Off. Leg. in 6. v. ampliori*; quamvis non ad ea, quæ Sedi Apostolicæ sint reservata, ut tradit communis sententia arg. *c. Quod translationem. 4. de Off. Leg.* Item extenditur ad beneficia Jurispatronatus Ecclesiastici, quæ conferre potest etiam absque consensu Patroni, ut constat ex *c. Dilectus filius 6. eod. & ex c. Cum dilectus 28. de jure patron.* Secus accidit in beneficiis Jurispatronatus laici ex *eod. cap. Cum dile-*

dilectus, & juxta probabiliorem sententiam etiam in beneficiis Jurispatronatus mixti: supposito tamen quod Juspatronatus Laico competat non ex præscriptione vel privilegio, sed ex Ecclesiæ fundatione, ædificatione, vel dotatione, cui juri difficile derogatur, ne laici avertantur à fundandis, ædificandis, vel dotandis Ecclesiis ut ex pluribus limitat Garz. de Ben. p. 5. c. 3. n. 72.

3. Infra Legatum à latere, alii quoque sunt Ordinarii beneficiorum Collatores, inter quos de jure communi primum locum obtinent Episcopi quoad beneficia suæ diæcesis non reservata c. Ex frequentibus 3. de Institut. &c. Ordinarium 3. de off. Ordin. in 6. Quidquid sit utrum ea beneficia conferre possint non nisi cum consensu, aut consilio Capituli, aut etiam non expectato tali consensu, vel consilio, pro qua re est attendenda diversa locorum consuetudo, ratione cujus potest etiam beneficiorum collatio ad solum Capitulum pertinere, irrequisito Episcopo, ut constat ex c. Cum Ecclesia Vulterana 31. de elect. aut ad alios inferiores, puta ad Abbates, aut Priores, ex c. fin. de Institut. & clem. 1. de Suppl. neglig. Prælator.

4. Omnibus his beneficiorum collatoribus, de quibus hætenus in hoc titulo dictum est, certæ sunt leges pro legitima collatione sancitæ. Primo enim conferre debent gratis, hoc est nul-

lo accepto pretio, præmio, seu mercede, *c. Si quis objecerit. 7. 1. q. 3.* aliisque juribus; alias Simonia committitur. *c. Salvator 8. ead. cau. & 9. & collatio invalidatur, extrav. 2. De sim. inter comm.*

5. Item conferre debent absque ulla conditione suspensiva arg. *c. in electionibus 2. De elect. in 6.* juncta ibi *Glos. v. incerta*, & sine limitatione ad certum tempus, sed in perpetuum, ut colligitur ex *c. Sanctorum 2. dist. 70.* ac proinde beneficiorum collatio est de genere actuum legitimorum, qui neque conditionem recipiunt neque diem *cap. Actus legitimi 50. de reg. Jur. in 6.*

6. Præterea conferre tenentur integrè, & sine diminutione, undè ipsis non licet uni tradere beneficium, & simul alteri fructus, aut pensionem reservare, vel unum idemque beneficium in duos beneficiarios dividere, ut constat ex *c. unico. ut Ecclesiast. Benef. sine diminut. conferantur.*

7. Item beneficium nequit ab ipsis conferri quod de facto non vacet, ne beneficiarius ita provisos de beneficio vacaturo, sumat occasionem captandæ mortis alienæ, ex *c. 2. & 3. de concess. præb. & recentius ex Trid. sess. 24. de refor. c. 19.* ubi prohibentur conferri expectativæ ad beneficia vacatura.

8. Demum in ead. *sess. 24. de refor. c. 17.* genera-

tims

tim statutum est ut in posterum unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Quod si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri: hæcque non modo ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia Beneficia, tam secularia, quàm regularia quæcumq; etiam commendata pertineant, cujuscumque tituli ac qualitatis existant. Quibus adde quæ decernuntur in *c. 1. de consuet. in 6.* ut videlicet nulli liceat, nisi unicum Personatum, vel dignitatem aut Præposituram, sive administrationem, vel Officium perpetuum, quocumque nomine censeantur, cum præbenda infimul absque dispensatione in eadem Ecclesia obtinere, vel jam obtenta tenere. Quod si à quoquam secus præsumptum fuerit, irritum sit omnino.

9. Ne autem vacantia Beneficia cum eorundem detrimento diu maneant in suspenso, prædictis collatoribus tempus sex mensium indulgetur in *c. 2. De concess. præb.* quod incipit à die quo habita est notitia vacationis, ex *c. Quia diversitatem 5. eod.* intra quod si beneficium providere negligenter omiserint, privantur pro ea vice potestate providendi, eademque potestas ad proximum eorum superiorem devolvitur, ex *eod. c. 2. De concess. præb. &c. Ne pro defectu*

41. *De elect.* Nisi tamen Ecclesia aliqua Cathedralis, aut Regularis providenda sit per electionem aliquorum, pro quo casu sancitum est in *cit. c. Ne pro defectu*, ne ultra tres menses electio differatur, intra quos si celebrata non fuerit, earum provisio devolvitur non ad proximum superiorem, ut olim permittebatur in *eod. c. Ne pro defectu*, sed ad Summum Pontificem, ut tradit Laym. *ibi num. 6.* secundum jura recentiora statuta præsertim in *extrav. Ad reg. men 13. de præb. inter com.* in regulis Cancellariæ, & in concordatis Germaniæ, ubi provisio talium Ecclesiarum, aut saltem confirmatio reservata est Summo Pontifici. Eundem quoque trium mensium terminum servandum esse, ubi Ecclesiæ Collegiatae provideri debeat Prælati habens ordinariam, & generalem jurisdictionem in Clericos suæ Ecclesiæ tradit idem Laym. in *cit. c. Ne pro defectu num. 2.* post Panor. *ibid. num. 5.* & post. *Glos. in c. Quia propter 42. de elect. v. Ecclesiis viduatis.*

T I T. X V.

De Institutionibus, & Jure patronatus.

1. DICTUM est in præcedentibus titulis de collationibus Beneficiorum procedentibus à libera voluntate Prælati agendum modo est de
iis